

Håret engtege, fra Plantevernleksikonet, E. Fløistad, NIBIO

«Push-pull» strategi mot håret engtege

Håret engtege er kjent i hele landet for å utøve skade på en rekke kulturplanter, særlig i grønnsaker, frukt og bær. Kjemisk bekjempelse gir sjelden fullgod virkning. I tillegg fases ulike plantevernmidler ut, uten å bli erstattet. Nye virkemidler er derfor etterspurt. I økologisk produksjon er det særskilt behov for nye tiltak da engtegen kan utøve ekstra stor skade.

AV: Atle Wibe, NORSØK, Mirjam Halvorsrud, NLR SA region Midt.

Å utvikle nye planteverntiltak mot skadeinsekter er oftest svært utfordrende. Imidlertid kan en studie fra 2021 utført i England bidra med viktig kunnskap om hvordan vi skal kunne redusere skadene påført av håret engtege. Der iverksatte de en såkalt «push-pull» strategi som reduserte skadene i øko-

logisk jordbær dyrket i tunnel fra 81% på ubehandlede planter ned til 41-51%. I konvensjonelt dyrket jordbær i tunell ble andelen skadet bær halvert fra 16% til 8%.

«PUSH-PULL»

Denne «push-pull» strategien består av

elementer som skyver (push) insektene bort fra seg og elementer som drar (pull) insektene til f.eks. feller. Push-elementet består av alarmferomoner som hunnene produserer. Når dispensere med dette stoffet plasseres i åkeren, vil tegene sky området. Pull-elementet består av seksualfero-

moner som hunnene produserer for å tiltrekke seg hanner, samt planteduft som tiltrekker hunner.

Om feller med dispensere med disse duftstoffene plasseres rundt åkeren vil de kunne trekke tegen bort fra kulturplantene og forhåpentligvis fange tegene. Med denne strategien vil vi prøve på å redusere tegeskader i grønnsaker produsert på fri-land i Trøndelag. Der har det i de siste årene blitt registrert omfattende skader iblant annet i kålrot, hodekål og gulrot.

FØRSTE SESONG

I den første sesongen av prosjektet vil vi etablere ruter på 15 m x 15 m i de ulike grønnsaksfeltene. I hver av disse rutene plasseres ni rekker med ni pinner med vokstablett som inneholder alarmferomone (push). Rundt disse rutene monteres tolv insektfeller med dispensere som inneholder tiltrekningsstoffene (pull). Regelmessig gjennom hele vekstsesongen vil vi

registrere skade på plantene i rutene og antall fangede engteger i fellene. For hvert grønnsaksfelt vil det bli etablert fire slike ruter med behandling. I tillegg vil vi ha fire tilsvarende store kontrollruter uten behandling der vi også vil registrere skade forårsaket av håret engtege.

ANDRE SESONG

I den andre sesongen av prosjektet vil vi videreutvikle strategien for den grønnsaks-kulturen hvor behandlingen har hatt størst effekt, for å finne best mulig strategi med lavest mulig kostnad.

I tillegg til forsøk i grønnsaker vil vi også fange tege med samme type feller i noen bær- og fruktfelt. Dette vil vi gjøre for å se om det er grunnlag for å utvikle en ny plantevernstrategi også for disse kulturplantene.

Produsenter vil bli orientert om aktiviteter i prosjektet på ulike markdager og vintermøter i løpet av prosjektperioden.

SAMARBEID

Prosjektet er i hovedsak et samarbeid mellom NORSØK og NLR SA region Midt. I tillegg vil forskere fra NIBIO bistå i noe av arbeidet. Grønnsaksprodusenter vil også ha en viktig rolle ved å stille grønnsaksfelt til disposisjon for forsøkene. Vi har også god kommunikasjon med forskergruppen i England som utviklet denne strategien for jordbær, for å få rådgiving underveis.

Landbruksdirektoratet bidrar med økonomisk støtte til prosjektet fra «Handlingsplan for bærekraftig bruk av plantevernmidler (PLV)».

Fountain M.T., Deakin G., Farman D., Hall D, Jay C., Shaw B., Walker A. (2021) An effective 'push-pull' control strategy for European tarnished plant bug, *Lygus rugulipennis* (Heteroptera: Miridae), in strawberry using synthetic semiochemicals. Pest Manag Sci. 77(6), 2747-2755. Doi: 10.1002/ps.6303. ■

Beskytt plantene naturlig - for en grønnere fremtid!

Ønsker du sunne og frodige planter uten å skade miljøet? Velg biologisk plantevern - den bærekraftige løsningen for å beskytte avlinger mot skadedyr og sykdommer.

- Ingen giftige kjemikalier - trygt for mennesker og dyr
- Bevarer det naturlige økosystemet
- Effektiv og bærekraftig skadedyrbekjempelse
- Perfekt for økologisk dyrking

Gå for en grønnere løsning! Kontakt oss i dag for mer informasjon om hvordan biologisk plantevern og ny teknologi kan hjelpe deg med å ta vare på avlingene - med respekt for naturen.

BIOLOGISK AS
Silje Stenstad Nilsen
+47 901 68 703
siljee@biologisk.no
www.biologisk.no

Få nyhetsbrev fra Biologisk!

biologisk
- gjør det naturlig å velge